

TE-palvelut 2024 –uudistus ja työllisyysalueen muodostaminen

Esitysmateriaali
Oulun seudun työllisyysalueen
yhteistoimintasopimukseen
liittyvän päätöksenteon tueksi

11.9.2023

OULU

TE-palvelut 2024 –uudistus

Taustaa ja lähtökohtia

- TE-palveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnille **1.1.2025**.
- Uudistuksen tavoitteena on palvelurakenne, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla työnhakijoiden nopeaa työllistymistä sekä lisää työ- ja elinkeinopalvelujen tuottavuutta, vaikuttavuutta, monipuolisuutta ja yhdenvertaista saatavuutta.
- Samaan aikaan uudistuvat kotoutumislaki sekä laki työllistymistä edistävästä monialaisesta yhteispalvelusta.

TE-palvelut 2024 –uudistus

Taustaa ja lähtökohtia

*Työllisyydenhoitoon liittyvä rahoitusmalli muuttuu merkittävästi.
Työttömyydestä tulee entistä kalliimpaa kunnille:*

- Nykyisin kunta maksaa vain työmarkkinatuesta – jatkossa **kaikista** työttömyysturvan muodoista.
- Nykyisin kunta maksaa työttömyysturvan kuntaosuutta 300 maksupäivän jälkeen – jatkossa jo **100** päivän jälkeen (jokainen kunta työllisyysalueella maksaa edelleen omansa).
- Työvoimapolitiittisessa palvelussa olo ei jatkossa poista henkilöä kuntaosuuden piiristä.

TE-palvelut 2024 –uudistus

Taustaa ja lähtökohtia

- Rahoitusmalli kannustaa ohjaamaan työnhakijoita jouhevammin kohti työllistymistä palveluunohjauksen tai palvelusta palveluun siirtymisten sijaan.
 - Prosessin sujuvuus ja oikea-aikaisuus korostuu.
 - Työnvälitystä tehostettava ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien palvelukokonaisuus sujuvoitettava.

TE-palvelut 2024 –uudistus

Taustaa ja lähtökohtia

*Edistetään työllisyyttä ja ennaltaehkäistään työttömyyttä
vrt. hoidetaan työttömyyttä.*

- Työllisyyspalveluiden sekä kuntien elinkeino-, yritys- ja osaamispalveluiden tulee lähentyä → vaikutetaan työmarkkinoiden kohtaantoon nykyistä laajemmin, mm.
 - Osaamistarpeiden ennakointi alueen elinkeinoelämän kehityksen mukaan
 - Alueen työvoima nykyistä laajemmin töihin - yritysten tukeminen mm. osatyökykyisten ja vieraskielisten työllistämiseksi
- Pidempään työttömänä olleiden tarkoituksenmukainen polku kohti työtä tai oikean etuuden piiriin, mikäli asiakas ei ole työkykyinen.

Mitä uudistus mahdollistaa verrattuna nykytilaan?

- Mahdollisuus **hyödyntää kuntaekosysteemiä nykyistä laajemmin** aidosti vaikuttavien palveluiden toteuttamiseksi.
- Mahdollisuus **muotoilla asiakkaan koko palvelupolku** huomioiden yhtä aikaa lakisääteisten velvoitteiden toteutuminen, asiakkaan etu, työntekijöiden toimintaedellytykset ja taloudellinen vaikuttavuus.
- Mahdollisuus pienentää työttömyysturvasta aiheutuvia kustannuksia **ennakoivilla toimilla**.

Oulun seudun työllisyysalue

- **Hailuoto, Ii, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos, Oulu, Pudasjärvi, Tyrnävä, Utajärvi, Vaala**
- Työllisyysalue järjestäisi lakisääteiset työvoima- ja yrityspalvelut **vastuukuntamallilla**. Työllisyysalueella
 - Oulu olisi **vastuukunta**. Oulu vastaisi siitä, että lakisääteiset palvelut järjestetään kaikille 11 kunnan kuntalaisille ja siitä, että palveluita on saatavilla yhdenvertaisesti.
 - Lähikunnat järjestäisivät tietyt lähipalvelut itse.
 - Oulu vastaisi omien lähipalveluidensa tuottamisesta. Lisäksi Oulu vastaisi koko alueen osalta tietyistä keskitettävistä lakisääteisistä palveluista ja tukipalveluista.

Oulun seudun työllisyysalue

Avainlukuja työllisyysalueesta

- Työvoima n. **132 000** henkilöä, joista **77 %** Oulussa (n. 101 000)
- Työnhakijoita **25 600**, joista **21 000** Oulussa
- Työnhakijoista laajan työttömyyden* piirissä **19 000**, joista **15 800** Oulussa.

*Laaja työttömyys = työttömät, lomautetut ja työvoimapolitiisissa palveluissa olevat työnhakijat. Työvoimaluvut v. 2021 työvoimatutkimuksesta. Luvut työnhakijoista pvm 5.7.2023.

Yhteistoimintasopimus

- **Yhteistoimintasopimuksella** sopijapuolet sitoutuvat toteuttamaan yhdessä *Oulun seudun työllisyysalueena* julkisia työvoimapalveluita ja niihin liittyviä tehtäviä 1.1.2025 alkaen järjestämislain (Laki työvoimapalvelujen järjestämisestä) mukaisesti.
- Yhteistoimintasopimuksen liitteenä:
 - **Suunnitelma työvoimapalveluiden järjestämisestä (järjestämissuunnitelma):**
 - mitä järjestetään lähipalveluna kunnassa,
 - mitkä palvelut keskitetään,
 - mitkä palvelut hankitaan ostopalveluna,
 - miten työllisyysalueen ekosysteemiä hyödynnetään ja kehitetään.

6.1 Kustannusten jaon perusteet (Yhteistoimintasopimuksen mukaan)

Keskittävien lakisääteisten palveluiden sekä työllisyysalueen johtamisen ja hallinnoinnin järjestämisestä aiheutuvat kustannukset jaetaan kuntien kesken yhteisvastuullisesti siten, että jakoperusteena käytetään valtionosuuksien määräytymisen kriteereitä. Kriteerien määrien osalta käytetään toimintavuotta edellisen vuoden viimeisen päivän tietoja.

Kustannukset, jotka saadaan suoraan maksatusjärjestelmästä, kohdennetaan käytön mukaan, näitä ovat: palkkatuki, starttiraha, harkinnanvarainen kulukorvaus palveluun osallistumisesta, matka- ja yöpymiskustannusten korvaus sekä työskentelyolosuhteiden järjestelytuki.

Vapaaehtoisista harkinnanvaraisista työllisyystehtävistä, palveluista, korvauksista ja kustannuksista kunta vastaa itse oman käyttönsä ja toimintansa mukaan.

Valmistelukustannusten jaon periaatteet:

Osapuolet sitoutuvat osallistumaan työllisyysalueelle siirtyvien tehtävien valmistelukustannuksiin kustannustenjaon periaatteiden mukaisesti.

Palveluiden järjestäminen Oulun seudun työllisyysalueella

LÄHIPALVELUINA KUNNISSA

- Työllistymissuunnitelma
- Työllistymisen tukeminen ja seuranta
- Työvoimapolitiittinen lausunto (perusmuotoiset)
- Työnhakuvalmennus (saatavilla myös keskitetty ostopalvelu)
- Velvoitetyöllistäminen
- Työnvälitys
- Yrityksen palvelutarpeen kartoitus
- Ammatinvalinta- ja uraohjaus (psykologipalvelu keskitetään)
- Työhönvalmennus (osana omavalmentajan työtä tai ostopalveluna; saatavilla myös keskitetty ostopalvelu)
- Uravalmennus (osana omavalmentajan työtä tai ostopalveluna; saatavilla myös keskitetty ostopalvelu)
- Työkokeilu
- Koulutuskokeilu
- Aktivointisuunnitelma
- Monialainen työllistymissuunnitelma
- Nuorten monialaisen tuen yhteispalvelu
- Kuntouttava työtoiminta
- Työttömien terveystarkastus
- Työkykyyn liittyvä todistus työnhakijalle
- Neuvontapalvelut

KESKITETTÄVÄT PALVELUT OMANA TUOTANTONA (VASTUUKUNTA)

- Työnhakuun toisesta EU-maasta
- Työttömyysetuuden siirto toiseen EU-maahan
- EURES-palvelut
- Palkkatukipäätökset ja maksatus
- Vuorotteluvapaa
- Starttirahapäätökset ja maksatus
- Muutosturva
- Ammatinvalinta- ja uraohjaus
- Omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella
- Kotoutuja-asiakkaan omaehtoinen opiskelu
- Kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma
- Työolosuhteiden järjestelytuki
- Työvoimapalveluiden neuvonta
- Työttömyysturvaneuvonta
- Koulutusneuvonta
- Kotoutumisen edistämisen tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut
- Tieto- ja neuvontapalvelut työnhausta Euroopassa
- Yritys- ja työnantajaneuvonta
- Koulutusten suunnittelu, hankinta ja ohjaus
- Harkinnanvarainen kulukorvaus palveluun osallistumisesta
- Matka- ja yöpymiskustannusten korvaus

OSTOPALVELUT (HANKITAAN KESKITETYSTI)

- Työnhakuvalmennus
- Starttirahalausunnot
- Työvoimakoulutus työnhakijalle
- Yhteishankintakoulutus
- Asiantuntija-arviointi
- Työhönvalmennus
- Uravalmennus
- Yrittäjyyskoulutus
- Monikielinen yhteiskuntaorientaatio
- Kotoutumiskoulutus

TYÖLLISYYSALUEEN TUKIPALVELUT (VASTUUKUNTA)

- Tiedolla johtaminen, raportointi
- Suunnittelu, valmistelu, johtaminen, koordinointi:
 - työllisyyspalveluiden päällikkö
 - keskitettävien palveluiden esihenkilötyö
 - koordinaattorit
 - yhteyspäällikkö
 - työkykykoordinaattorit
 - henkilöstön osaamisen kehittäminen
 - viestintä.

Keskitettävien palveluiden kustannustenjako Oulun seudun työllisyysalueella

VOS-PERIAATTEILLA:

1. Lakisääteiset työvoimapalvelut (oma tuotanto):

- Työnhakuun toisesta EU-maasta
- Työttömyysetuuden siirto toiseen EU-maahan
- EURES-palvelut
- Vuorotteluvapaa
- Muutosturva
- Ammatinvalinta- ja uraohjaus (psykologipalvelu)
- Omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella
- Kotoutuja-asiakkaan omaehtoinen opiskelu
- Kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma
- Työolosuhteiden järjestelytuki
- Neuvontapalvelut
- Koulutusten suunnittelu, hankinta ja ohjaus
- Harkinnanvarainen kulukorvaus palveluun osallistumisesta
- Matka- ja yöpymiskustannusten korvaus

2. Lakisääteiset työvoimapalvelut (ostopalvelut):

- Työnhakuvalmennus
- Starttirahalausunnot
- Työvoimakoulutus työnhakijalle
- Yhteishankintakoulutus
- Asiantuntija-arviointi
- Työhönvalmennus
- Uravalmennus
- Yrittäjäyyskoulutus
- Monikielinen yhteiskuntaorientaatio
- Kotoutumiskoulutus

3. Keskitettävät työllisyysalueen tukipalvelut

- Tiedolla johtaminen, raportointi
- Suunnittelu, valmistelu, johtaminen, koordinointi
- Viestintä
- Tietojärjestelmien käytön tuki

Muut työllisyysalueen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset hallinnollisesti kevyellä tavalla jakaen:

- Henkilöstöasiantuntijan työpanos työllisyysalueelle
- Talousasiantuntijan työpanos työllisyysalueelle

AIHEUTTAMISPERIAATTEILLA:

- Palkkatukipäätökset ja maksatus
- Starttirahapäätökset ja maksatus
- Harkinnanvarainen kulukorvaus palveluun osallistumisesta
- Matka- ja yöpymiskustannusten korvaus
- Työskentelyolosuhteiden järjestelytuki.

Arvio tarvittavasta lakisääteisen asiakastyön henkilöstöresurssista 1.1.2025 alkaen

- Lähtökohtana työnhakijoiden määrä (heinäkuu 2023) ja laskennallinen 140 asiakasta/virkailija.
- Ei sisällä keskitettyjä palveluita eikä esihenkilöitä.

"Lähipalveluita toteuttava henkilöstö sijoittuu sen kunnan palvelukseen, jossa tekee asiakastyötä. Keskitettäviä palveluita toteuttava henkilöstö sijoittuu vastuukunnan palvelukseen.

Kunnat turvaavat lakisääteisten palveluiden yhdenvertaisen tuottamisen riittävällä resursoinnilla huomioiden

- siirtyvän henkilöstön ja kuntien oman henkilöstön,
- erilaisten asiakasryhmien vaatimat palvelutarpeet,
- työllisyysalueelle asetettavat tavoitteet ja
- työllisyysalueen yhteisen toimintamallin toteutuminen." (Järjestämissuunnitelma)

Oulu

150,97

Montako virkailijaa tarvitaan?

Kempele

8,56

Montako virkailijaa tarvitaan?

Ii

5,55

Montako virkailijaa tarvitaan?

Pudasjärvi

4,71

Montako virkailijaa tarvitaan?

Muhos

4,11

Montako virkailijaa tarvitaan?

Liminka

3,35

Montako virkailijaa tarvitaan?

Tyrnävä

2,71

Montako virkailijaa tarvitaan?

Vaala

1,54

Montako virkailijaa tarvitaan?

Utajärvi

1,29

Montako virkailijaa tarvitaan?

Lumijoki

0,74

Montako virkailijaa tarvitaan?

Hailuoto

0,42

Montako virkailijaa tarvitaan?

Siirtyvät palvelut ja niiden kustannukset perustuen TEMin kustannusrakenteeseen

Kunta	Asukasluku 2020	Hankittu työvoimakoul- utus, €	josta ammattillinen lisä- tai täydennyskou- lutus, €	josta muiden kuin pakolaisten kotoutumiskou- lutus, €	Valmennukset, €	Asiantuntija- arvionnit, €	Palkkatuki, kunnat, €	josta kunnan velvoitetöyllis- täminen, €	Starttiraha, €	Palkkatuki, yksityinen, €	Palvelut yhteensä, €	Toimintamenot (TE+ELY), €	KEHA:n menot, €	YHTEENSÄ Palvelut + toimintamenot + KEHA, €	YHTEENSÄ Palvelut + toimintamenot + KEHA, €/as
Hailuoto	949	7 259	7 259	0	398	488	43 655	4 191	8 580	34 850	95 230	14 365	924	110 519	116
Ii	9848	157 655	145 183	12 472	32 602	8 404	520 183	92 175	47 952	197 875	964 672	270 331	15 329	1 250 332	127
Kempele	18796	205 375	185 108	20 267	56 059	11 787	558 917	50 961	62 742	318 968	1 213 848	382 642	22 467	1 618 958	86
Liminka	10238	89 205	79 851	9 354	16 500	4 947	248 572	14 765	65 715	71 229	496 167	161 937	9 796	667 900	65
Lumijoki	2036	21 777	21 777	0	3 777	1 206	13 168	0	9 839	30 663	80 430	38 525	2 180	121 135	59
Muhos	8903	96 975	90 739	6 236	20 078	6 137	138 197	25 026	42 995	92 517	396 899	214 175	13 092	624 166	70
Oulu	207327	4 943 387	4 057 859	885 528	1 072 273	201 000	1 951 058	525 485	962 746	5 684 617	14 815 081	6 969 838	388 736	22 173 655	107
Pudasjärvi	7779	83 018	58 073	24 944	34 192	6 620	174 461	23 017	37 333	533 840	869 462	210 910	12 654	1 093 027	141
Vaala	2737	33 202	25 407	7 795	9 343	2 605	152 718	14 573	1 393	122 905	322 167	84 887	4 738	411 791	150
Tyrnävä	6603	33 714	29 037	4 677	11 331	4 025	220 784	15 075	27 648	109 499	407 001	125 371	7 925	540 297	82
Utajärvi	2619	16 102	3 630	12 472	6 759	1 962	226 777	15 989	7 963	26 037	285 599	62 032	3 465	351 097	134
Yhteensä	277 835	5 687 669	4 703 923	983 747	1 263 310	249 181	4 248 491	781 257	1 274 906	7 222 999	19 946 557	8 535 015	481 304	28 962 877	103

Työllisyysalueen muodostumisen aikataulu

15.-29.9.2023	Kuntien päätöksenteko (sopimuksen hyväksyminen) yhteiselle työllisyysalueelle liittymisestä.
16.10.2023	Oulun kaupunginhallituksen päätös työllisyysalueesta ja sopimuksen hyväksyminen edellyttäen, että kaikki muut kunnat ovat hyväksyneet sopimuksen.
31.10.2023 mennessä	Järjestämisvastuuta koskevien dokumenttien (yhteistoimintasopimus ja järjestämissuunnitelma) toimittaminen työ- ja elinkeinoministeriöön.
28.2.2024 mennessä	Työ- ja elinkeinoministeriö vahvistaa työllisyysalueet.
03-10/2024	Valtion yt-menettelyt.